

הלכות שבת סימן טש

טש טלטול ע"י דבר אחר אם מותר בשבת. וכו' ח סעיפים:

א משה שבת קמ"א
וגמ' שם ונפיש"ס
שם ב הר"ן כ"ס
כרמכ"ז ג משה
שם וגמרא חוקמת'
דרכ שם קמ"ב
ד שם קמ"ג במשה
ושם בגמרא ה שם
קמ"ד בגמרא
חוקמתא ד' וחק
וכניסתה סתמכ"ס
שם נפק כ"ס
וה"ס שם ו כ"י
ממשעות בגמרא
ד משה שם וגמרי'

א מוטל אדם את בנו (א) והאבן בידו ולא חשיב ממלטל לאבן והוא שיש לו (ב) געגועין (פי' שיש לו טלבוץ כשאינו עם אביו) עליו שאם לא ימלנו יחלה (ג) אבל אם אין לו געגועין עליו לא ואפי' כשיש לו געגועין עליו לא התירו אלא באבן (ד) ואם דינר בידו ואפי' לאחוז התינוק בידו והוא מהלך ברנליו אסור דחיישין דילמא נפיל (ד) ואתי אבוב לאתויי * ב"מ א' שלא אסור אלא כשהוא נושא התינוק (ה) עם דינר בידו אבל לאחוז התינוק בידו אע"פ שדינר ביד התינוק אין בכך כלום: ב יכלכלה שהיתה נקובה וסתמה באבן מותר לטלטלה שהרי (ו) נעשה (ז) כדופנה (ח) וכן דלעת שתולין בה אבן כדי להכבירה למלאות בה מים אם הוא קשור יפה שאינו נופל מותר למלאות בה שהוא כמו הדלעת עצמה שהוא במל אגבה (ח) ואם לאו אסור: ג יכלכלה מלאה פירות ואבן בתוכה אם הם פירות רטובים כגון תאנים וענבים ישול אותה (ט) כמו שהיא שאם ינער הפירות מתוכה יפסדו (י) אבל אם הם פירות שאינם נפסדים (יא) ינערם וינער גם האבן עמהם ולא ישלנה עמהם יוה"ט כשא"צ אלא לפירות או לכלכלה אבל אם היה צריך (יב) למקום הכלכלה מלאה וטלטלה כמות שהיא: ד י' שבת אבן ע"פ חבית או מעות על הכר משה חבית (יד) על צדה והאבן

באר היטב

(א) כדופנה. כיון שהדקה שוייה דופן ואם לא הדקה לא מ"א: אוחז ליעונ הפירות מתוך הסל בידו אבל אם הפירות מונחים כסלים קטנים תוך הכלכלה יעלם בידו מתוך הכלכלה תוס': (ב) כמו שהיא. דנעשה כמים לאיסור ולהיתר. ואין מפרחין

באר הלכה

* וי"א שלא אסור וכו'. כ"כ"ח כתב דנקיט לחומרא כסכרה הראשונה אבל כ"כ"ח כתב דיש לפסוק על דעת זו משום סכנת תול וגם דרמכ"ן

(א) והאבן בידו. ומיירי שהוא (א) בחצר דל"ן בה אלא משום איסור טלטול ולכך לא אסורו בזה משום צנזר דחיינוק כדלקמן אבל ב"ר"ה ודחי אסור משום איסור הולאה דכשנשא את החיינוק הוי

כאלו נושא את האבן בידו (גמרא): (ב) געגועין עליו וכו'. ולכך (ב) לא אסרו טלטול שלא בידים במקום סכנת חולי (ג) וא"ל ישיך האבן מידו כמ"ס פ"ג לר"ך לנער האבן מהכלכלה י"ל שיצטק החיינוק בידו חף שממילא מתעטל גם הדינר כן מותר לישא את הדינר עלמו בידו דזהו טלטול בידים אלא יוריד התינוק מעל כתפו ויגביה התינוק את האבן ויחזור ויעלנו: (ג) אבל אם אין וכו'. דמה שמעטל להתינוק עם המוקקה (ה) הוי כאלו הוא עלמו מעטלל להמוקקה ואסור: (ד) ואתי אבוב לאתויי. ר"ל וגמרא מעטלל המוקקה בידים וזה לא התירו (ו) אפילו במקום שנוגע להשח חולי הבן כיון דלא הוי משם סכנת נפש: (ה) עם דינר בידו. ר"ל דאז יוכלו לעשות ולומר (ו) דכשם שהתירו בשביל החיינוק לישאנו כשהדינר בידו חף שממילא מתעטל גם הדינר כן מותר לישא את הדינר עלמו בידו (ח) אחר שגסל וליתנו ליד התינוק: (ו) נעשה כדופנה. ומיירי (ט) שהדקה יפה להכלכלה (י) או שקשר אבל בלא"ה לא נעשה כדופנה: (ז) וכן דלעת. היינו דלעת יבשה וחוליה שממלאין בה מים ורק מפני שהיא קלה וזפה ע"פ המים (יא) תולין בה אבן כדי להכבירה: (ח) וא"ל אסור. שהדלעת עצמה מוקקה (יב) שנעשית כמים לדבר. האסור: (ט) כמות שהיא. חף שיש אבן בתוכה (יג) דנעשית הכלכלה כמים לאיסור ולהיתר וזהו ובעל חובו לגבה והוי כאלו אבן בידו כפי רק להיתר ואפי"ג דממילא מוטלטל גם האבן שרי לטלטל הכלכלה ולהגביה למקום שיראה (יד) ואין צריך ללקט הפירות מתוך הסל בידו פן יפלו לארץ אבל אם הפירות מונחים כסלים קטנים תוך הכלכלה יעלם בידו מתוך הכלכלה: (י) אבל אם הם וכו'. כיון שיכול כחיהו ענה לתקן שלא יעטל האבן לא הקילו בזה חף שהוא כמים לאיסור ולהיתר וכן אם יכול לנער האבן לבד מתוך הכלכלה ולהשליכו ג"כ מחוייב בזה וכמבואר לקמן בסיומן פ"ס ח"ג בהג"ה: (יא) ינערם וינער וכו'. ר"ל ואפי"ג (טו) יחזור ויניחה לתוך הכלכלה אם רואה להגיעם לשלחן ואף יוהר שלא יתפזרו אחת הנה ואחת הנה דלא"ה אסור ללקט אותם ולהניחה ח"כ בתוך הכלכלה משום עובדא דחול וכמבואר לקמן בסוף סימן שג"ה [תוס']: (יב) למקום הכלכלה. דאז ח"א לנער דשמה יפול האבן למקום שצריך אליו (טו) לכך יכול ליעלנו כמות שהיא עם האבן ולטלטלה עד מקום שיראה וינער אותה שם או יניחה כמות שהיא: (יג) שבת אבן וכו'. דכמניה בכונה ע"פ החבית הרי החבית גופא מוקקה ואסור להטותה דנעשית כמים להאבן וכדלקמיה: (יד) על גדה. ומיירי כשצריך ליקח מהיין שבתוכה וכן בכר כשצריך לשכב עליו ולכן התירו לטלטל המוקקה בדופן זה שאינו מעטללו להדיח רק ע"י נייעור אבל אם חינו צריך להסר ככל רק שמושה משום פסידת המוקקה גופא שלא יגנבוה אפילו יניעור אסור (ח) כ"כ מ"א כשם רי"ו ואם מעה החבית והסר כניסו ולא בידו מותר

שער הציון

(א) ת"ש וכו' מרש"י: (ב) רש"י: (ג) תוספות: (ד) מוכח מהסוגיא בפסיעות: (ה) גמרא: (ו) רש"י: (ז) מ"א והוא מרש"י פ"א: (ח) כ"ל"ס שבת כמג"א להמעיין: (ט) מ"א כשם בגמרא והוא ק"ה פ"ב כענינא דקריובי וס"ה הכא [פמ"ג]: (י) דגם שם כענינא דקריובי והוא כדלעת אחת כיון דהדקה והפ"ה כתבו המפרשים דהיינו שקשרה יפה וס"ה הכא ומסתברא דאפילו פתח סידוק. יפה להאבן במקום הפתחה ג"כ מנפי כמו קשרה וס"ה כתב ג"כ מהי פתח סידוק יפה אלא חזן יפה כלי סידוק יפה כלי קשרה: (יא) ומתאם האבן פ"ה סהידוק כמו דופן דלעת [גמרא] ופ"ה ס"ה שמשע לכחורס דוקא כשהאבן. נתח בתוך דלעת ולמשן המשה האבן כנקריובי אבל לא כשהוא תלוי על דלעת מתנחן אבל לזן כה"ש שהוא בעל אגבה שמשע דככל גזירי ככל: (יב) רש"י ור"ן ור"ן מוכח בגמרא והובא במפרמי: (יג) מ"א: (יד) ת"ש פ"א: (טו) רש"י: (טז) ת"ש: (יז) ואין סודיה לזם מלקחן סימן ש"ה ס"ח דכתב שם מ"א כשם כ"כ בקרי"א דחי איכא ספסד כמקולס פ"ה היישוב [ק אחת כ"כ"ח שם] ח"ל לנער אלא מעטלה להסיתר עם המוקקה כיחד חס גרם מסתם ריעור דלעתא וכו"ה הכא יש לתק דעם פיקר הטעמול כשכיל דבר הסיתר כמיי"ב בזה ודמי לעפי דקרי"ל כמלאה כעטעול פן סוד דל"ס מותר כ"ל לעורך דבר הסיתר ולא כשכיל דבר האסור והעפ"ד דין זה לא כדירא טלי האי דאפשר כשיעור